

IZVJEŠĆE O RADU ZA 2017. GODINU

1. SKUPLJANJE GRAĐE

1.2. Terensko istraživanje

IZVJEŠTAJ O PRIKUPLJANJU ENTOMOLOŠKOG MATERIJALA ZA POTREBE DOPUNE STALNOG POSTAVA I ENTOMOLOŠKE ZBIRKE PRIRODOSLOVNOG MUZEJA METKOVIĆ

Detaljni plan aktivnosti po Ugovoru odnosi se na prikupljanje entomološkog materijala za potrebe dopune stalnog postava i entomološke zbirke Prirodoslovnog muzeja Metković. Za potrebe dopune stalnog postava i formiranje zbirke planira se na području delte Neretve prikupljati entomološki materijal, a koji se prije svega odnosi na faunu bio indikatorskih i atraktivnih skupina koje obuhvaćaju faunu danjih i noćnih leptira, vretenaca i specifične porodice najbrojnijeg reda kukaca kornjaša. Prikupljale su se samo nezaštićene svojte u Republici Hrvatskoj.

U prikupljanju su se primijenile znanstveno relevantne metode, a koje su opisane u nastavku, a prilikom obrade korištena je validna literatura. Prikupljanje se provelo u tri terenska dolaska u sezoni i to u ovisnosti o vremenskim prilikama tijekom svibnja, početkom srpnja te tijekom kolovoza i to u pet terenskih dana s prepariranjem materijala u prostorima Prirodoslovnog muzeja Metković.

Istražili su se lokaliteti: jezero Kuti, Mislina, Dobranje, Vidonje, Bagalovići, Modro oko, Blace, Norin, Komin, ušće.

Prilikom istraživanja upotrijebile su se sljedeće metode:

Istraživanje - temeljeno na monitoringu kroz duže vremensko razdoblje, a metodologija rada na terenu i u laboratoriju standardizirana je i lako ponovljiva.

Prikupljanje leptira i vretenaca obavljalo se primamljivanjem faune: a) metodom svjetlećih piramida s UV-lampom (noćni leptiri) i b) automatskih svjetlećih piramida s UV-lampama (noćni leptiri) te c) uzorkovanje entomološkom mrežicom (danji leptiri i vretenca). Pomoću tri automatske svjetleće piramide prikupljali se fauna noćnih leptira na odabranim lokalitetima u definiranom razdoblju noći, u trajanju od najmanje 2 sata od zalaska do izlaska Sunca. Uz tri

automatske svjetlosne klopke, primamljivanje i prikupljanje faune metodom jedne svjetleće piramide provedeno je ručno, frekvencijom koja se podudara s metodom lova automatskih svjetlećih piramida.

Biološka raznolikost nekih porodica kornjaša utvrđivala se sljedećim metodama rada: ručnim prikupljanjem, prikupljanjem entomološkom mrežicom, metodom čaša klopki te metodom stresanja i selektivnog odabira.

Metode laboratorijskog rada :

Sve su se navedene skupine po dolasku s terena preparirale klasičnom metodom širenja krila na raspelici, a nakon preparacije i sušenja vrste su se determinirale na temelju vanjskih morfoloških značajki i po potrebi izradom histoloških preparata genitalija mužjaka. Histološki preparati su izrađeni metodom kuhanja zadnjih začanih kolutića odraslog mužjaka u 10% otopini KOH, provlačenja kroz alkoholni niz(96%,75Yo,50Yo i 25% EtOH),te ispiranjem u ksilolu i uklapanjem u kanada balzam.

IZVJEŠTAJ O PRIKUPLJANJU MALAKOLOŠKOG MATERIJALA ZA POTREBE DOPUNE STALNOG POSTAVA I MALAKOLOŠKE ZBIRKE PRIRODOSLOVNOG MUZEJA METKOVIĆ

Terensko prikupljanje materijala provedeno je u 5 dana tijekom mjeseca rujna 2017. godine. U predviđenom terminu primjenom standardnih metoda za uzorkovanje malakološkog materijala obrađeno je ukupno 10 lokaliteta od čega 5 kopnenih, 3 slatkovodna i 2 morska lokaliteta. Lokaliteti su odabrani tako da predstavljaju što više različitih tipova staništa.

Odabrani lokaliteti su:

1. Plaža sjeverno od ušća Male Neretve (pjeskovito morsko dno s livadama morske trave)
2. Galičak (muljevito morsko dno)
3. Modro oko (jezero i okolni izvori)
4. Norin (vodotok i močvare kod naselja Vid)
5. Izvori kod naselja Mlinište i Mislina
6. Marin vijenac (strme stijene s karakterističnom malakofaunom)
7. Dobranje (suhi kamenjarski travnjaci i makija)
8. Pašnjak kod sela Glušci (poplavna livada)
9. Velika Rujnica (brdo iznad sela Desne)
10. Veliki i Mali Hum (brda okružena močvarom sa svih strana, 3 km južno od Metkovića)

Na svim lokalitetima prikupljeni su osnovni podatci o tipu i stanju staništa zajedno s pratećom fotodokumentacijom. Malakološki materijal (ljuštura mekušaca) prikupljane su različitim metodama, ovisno o tipu staništa i veličini jedinki mekušaca. Krupniji primjerci se u pravilu uzorkuju ručno ili primjenom mreže ili sita. Za uzorkovanje mikroskopskih vrsta mekušaca uzeti su s uzorkom sedimenta (zemlja, pijesak ili mulj) volumena do 1 litre iz kojega će ljuštura naknadno biti izdvojene prosijavanjem kroz seriju sita različite veličine otvora. Nakon prikupljanja materijala pristupilo se čišćenju, sušenju i razvrstavanju te pohrana u odgovarajuću ambalažu, zajedno s svim pratećim podacima. Determinacija materijala do razine vrste provedena je primjenom najsvremenije malakološke literature i usporedbom s primjercima iz komparativne zbirke mekušaca. U novonastaloj zbirci materijal je organiziran na temelju svoje taksonomske pripadnosti te prema nalazištu i vremenu prikupljanja. S obzirom na to da se materijal prikuplja u svrhu izrade malakološke zbirke i popunjavanja stalnog postava, posebna pozornost posvetit će se odabiru najkvalitetnijih i najreprezentativnijih primjeraka svake prisutne vrste. Gdje god je bilo moguće uzeto je po nekoliko primjeraka ljuštura mekušaca iste vrste, bez oštećenja i sa razvijenim svim svojstvima potrebnim za kvalitetnu determinaciju do razine vrste. Tako se dobila zbirka koja neće biti sklona razvoju korozivnih procesa i koja će se moći koristiti i prilikom znanstvenih istraživanja i postavljanja izložbi. Negativan utjecaj samog prikupljanja na prirodu sveden je na najmanji mogući utjecaj time što se uzorkovanjem praznih ljuštura izbjegava nepotrebno ubijanje živih jedinki mekušaca.

2. ZAŠTITA

2.1. Preventivna zaštita

Tijekom 2017. godine provodila se redovna preventivna zaštita predmeta po zbirkama (umatanja u beskiselinski papir, spremanje u vrećice, provjere, pakiranja u kutije, ulaganje u ormare, prekrivanje zaštitnim tkanina, provjetravanje i čišćenje i sl.), sređivanje depoa (čišćenje, organizacija smještaja, kontrola nametnika i sl.) i organizacije zbirki unutar njih.

Izvršena je zaštitna dezinfekcija postava u dioramama.

3. DOKUMENTACIJA

3.1. Inventarna knjiga

S prelaskom u novi prostor pristupilo se organiziranju posebnog informatičkog mjesta na nivou cjelokupnog Muzeja samo za potrebe inventarizacije i izrade kataloga, u tu svrhu sklopljen je ugovor sa HSM informatika, inventarna knjiga se vodi u programu FileMakerPro .

3.2. Katalog muzejskih predmeta

Pored osnovne inventarizacije sklopljen je ugovor i za izradu kataloga.

3.3. Fototeka

Započeto je planiranje cjelokupnog procesa – istraživanje mogućih vlasnika foto arhive, pregovori o donaciji ili otkupu; istovremeno se planira i oprema i prostor za pohranu.

4. KNJIŽNICA

4.1. Nabava

Među knjižničnom razmjenom. Muzej je prikupio ukupno 311 publikacija.

4.2. Stručna obrada knjižničnog fonda

Uz pomoć stažistice fond je popisao, te je napravljena privremena raspodjela u zbirke pored navedenog rađena je i priprema popisa periodike .

6. STRUČNI RAD

6.3. Revizija građe

Revizija građe je obavljena u razdoblju od 28.2.2017. do 27.4. 2017.

Članovi komisije :dr.sc. Iva Mihoci HPM Zagreb, Borut Kružić PM Rijeka, Ina Brečić PMM Metković . Brojno stanje prema knjizi inventara- 491(od inv.br.PMM-1 do PMM-491).

6.6. Sudjelovanje na kongresima i savjetovanjima

Sudjelovanje na trodnevnoj „Radionici o upravljanju projektnim ciklusom u svrhu bolje apsorpcije sredstava Europskog socijalnog fonda“ u organizaciji Ministarstva kulture. Mjesto i vrijeme održavanja: Dubrovnik, 20. - 22. studenog 2017.

Sudjelovanje na stručnom skupu „Dani Dragutina Rucnera“ u organizaciji Javne ustanove za upravljanje zaštićenim dijelovima prirode Dubrovačko-neretvanske županije i Udruge BIOM. Mjesto i vrijeme održavanja: Metković, 24. studenog 2017.

6.8. Stručno usavršavanje

Ivana Baće položila je dopunski stručni ispit za zvanje muzejskog pedagoga 5. i 6. lipnja 2017. godine pri Muzejskom dokumentacijskom centru u Zagrebu

6.9. Stručna pomoć i konzultacije

Mentorstvo Pauli Šunjić, za kustosa (Ivana Baće)

6.12. Informatički poslovi muzeja

Redovito vođenje Facebook i web stranice Muzeja.

9. IZLOŽBENA DJELATNOST

Tijekom 2017. organizirane je sedam izložbi:

1. 2.3.2017. - U Prirodoslovnom muzeju Metković postavljena je izložba 19. Županijskog natjecanja LIK na kojoj je predstavljeno 49 izabranih učeničkih radova iz 18 osnovnih škola Dubrovačko-neretvanske županije
2. 3.5.2017. - Povodom Dana planeta Zemlje, postavljanjem izložbe likovnih radova učenika Srednje škole Metković na temu *Čudesna močvara* te promocijom istoimene slikovnice, u Prirodoslovnome muzeju Metković zaključen je projekt koji je sa svojim učenicima vodila prof. Katarina Barišić, ujedno i autorica slikovnice
3. 18.5. 2017.- Vrtovi u posudama, Neretva u malom ; Leptirov vrt
4. 18.7.2017. - Gostujuća izložba Hrvatskoga prirodoslovnoga muzeja u Zagrebu *Zvukovi kukaca – orkestar najmanjih.*

5. 12.11.2017. - PowerProgressiveArt predstavlja svoju godišnju Međunarodnu izložbu Natura hereditas u suradnji s Prirodoslovnim muzejom Metković u trajanju od 4. do 26. studenoga 2017
U vrtu Prirodoslovnog muzeja Metković organizirana je izložba recentnih radova hrvatskih i europskih kipara koji su se svojim radovima osvrnuli na prirodoslovnu i kulturnu baštinu Neretve. Svrha izložbe bilo je predstavljanje mladih umjetnika ali i animiranje građana na veću skrb za očuvanje baštine.
6. 17.11. 2017.- Tajne jegulje u suradnji sa udrugom Maškadur Opuzen i Minstarstvom poljoprivrede
7. Krajolici 28. 11. 2016. Izložba fotografija pristiglih na 2.natječaj.

10. IZDAVAČKA DJELATNOST MUZEJA

10.1. Tiskovine

Katalog, plakat, pozivnica – Krajolici

Plakat, pozivnica- Neretva u malom, vrtovi u posudama

Prirodoslovna baština Neretve- kalendar – Ptice delte neretve 2018.- vanjski suradnik. doc. dr. sc Jelena Kralj, Zavod za ornitologiju Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti, Darija Čaleta viši muzejski knjižničar HPM Zagreb

11. EDUKATIVNA DJELATNOST

11.1. Vodstva

Tijekom 2017. godine održano su ukupno 122 vodstvo po stalnom postavu. Od toga 98 za grupe učenika, 3 za studente, 19 za grupe odraslih i umirovljenika te 2 specijalna vodstava za slijepu i slabovidne osobe.

Održana su 2 specijalna vodstva tijekom događanja Noć muzeja 2017.

Održano je 1 specijalno vodstvo tijekom posjeta predsjednice Republike Hrvatske Kolinde Grabar-Kitarović.

Ukupan broj posjetitelja u 2017 -13 969 posjetitelja stalnog postava i povremenih izložbi.

11.2. Predavanja

1. 26.2.2017. - U okviru radionica „Subota u muzeju“, koje organizira Prirodoslovni muzej Metković, održana je ekološko-edukativna radionica kojoj je cilj bio upoznati djecu sa životom ptica dupljašica, ali i to kako izraditi kućicu za njih. Predavanje o pticama dupljašicama održao je Ivan Budinski iz Udruge BIOM koja se bavi zaštitom prirode.
2. „Naučite kako od vune izraditi filc i prekrasne ukrase!“, petak, 24. veljače od 19 sati voditeljica gđa Jasminka Gršković s Krka
3. Udruga BIOM 29. kolovoza u 10 sati na radionici i predavanje- Dajte šišmišu dom; povodom obilježavanja Noći šišmiša
4. 17.11.2017. - U sklopu manifestacije Dani jegulje u Neretvi predavanje o jegulji za građanstvo i posebno za polaznike radionica

11.3. Radionice

Subota u muzeju – 38 radionica u 2017.

Karneval životinja

Ljeto u muzeju kreativne radionice srijedom

Osnovna ideja svih radionica je upoznavanje djece s važnosti očuvanja prirode za buduće generacije – upoznavanje s pojmom održivog razvoja. Cilj projekta je odgojiti ekološki osviješteno dijete koje se odgovorno ponaša prema prirodi, usvajanje znanja, stavova i vještina, spoznaje da je čovjek dio prirode i da treba djelovati kao odgovorni pojedinac u zajednici.

U Prirodoslovnom muzeju Metković se organiziraju različite radionice u dva ciklusa ljetni od lipnja do rujna koji se održava dva puta tjedno, te zimski Subota u muzeju, a vezane su uz izložbene i druge projekte. Osim po posebno iskazanom interesu nastavnika da u sklopu posjeta muzeju bude organizirana i ciljana radionica, sve su posjećene na osnovu interesa pojedinaca, pa nam stoga njihova dobra redovna posjećenost govori da je izbor tema i način rada zanimljiv našim malim posjetiteljima, povratne informacije njihovih učitelja kada se pojedine teme obrađuju tijekom nastavnog procesa potvrđuju usvajanje zadataka. Premda su namijenjene svim dobnim skupinama, posebna pozornost posvećuje se djeci predškolskog i školskog uzrasta kako bi se razvila što neposrednija komunikacija između

naših najmlađih posjetitelja i muzejskih predmeta te formirala buduća muzejska publika s razvijenom svijesću o prirodoslovnoj baštini. Usmjereni smo i na osmišljavanje te realizaciju edukativnih programa čiji je cilj upoznavanje učenika s muzejskim predmetima koji su vezani uz teme iz nastavnog programa. [https://www.facebook.com/Prirodoslovni-muzej-Metkovi%C4%87-977682102254960/Nastojeći stvoriti ugodno i prijateljsko okruženje, na zanimljiv način pokušava se podići kvaliteta izvanškolske nastave organizacijom specijaliziranog vodstva, prilagođenog određenom uzrastu i u skladu sa školskim programom. Pored nastavnog programa prirode i društva za niže razrede osnovnih škola organiziraju i radionice vezane uz nastavni program biologije ili uz program nastave hrvatskog jezika, likovne kulture i povijesti. Također, kroz neke tematske radionice povezujemo više nastavnih jedinica. Najčešći rezultat naših edukativnih programa je izložba radova.](https://www.facebook.com/Prirodoslovni-muzej-Metkovi%C4%87-977682102254960/Nastojeći-stvoriti-ugodno-i-prijateljsko-okruženje,-na-zanimljiv-način-pokušava-se-podići-kvaliteta-izvanškolske-nastave-organizacijom-specijaliziranog-vodstva,-prilagođenog-određenom-uzrastu-i-u-skladu-sa-školskim-programom.-Pored-nastavnog-programa-prirode-i-društva-za-niže-razrede-osnovnih-škola-organiziraju-i-radionice-vezane-uz-nastavni-program-biologije-ili-uz-program-nastave-hrvatskog-jezika,-likovne-kulture-i-povijesti.-Također,-kroz-neke-tematske-radionice-povezujemo-više-nastavnih-jedinica.-Najčešći-rezultat-naših-edukativnih-programa-je-izložba-radova.https://www.nportal.hr/.../7555-izlo%C5%BEba-u-prirodoslovnom...)<https://www.nportal.hr/.../7555-izlo%C5%BEba-u-prirodoslovnom...>

Sudjelujemo u zajedničkoj muzejskoj akciji u povodu obilježavanja Dana muzeja kao i Noći muzeja organizirajući programe i akcije čiji je cilj kroz zadanu temu prezentirati djelovanje i značaj muzejskih ustanova.

12. ODNOSI S JAVNOŠĆU (PR)

12.1. Objave u tiskanim i elektroničkim medijima

Muzej redovito pismeno obavještava sve relevantne medije o važnim događanjima vezanima za redovitu djelatnost (HRT, lokalne Radio postaje, internetski portali, društvene mreže..)

12.2. Sudjelovanje u televizijskim i radijskim emisijama

U prigodi raznih događanja u Muzeju ravnateljica je tijekom godine davala izjave te gostovala u raznim emisijama promovirajući Muzej, njegove aktivnosti i baštinu o kojoj skrbi .

12.7. Ostalo

NOĆ MUZEJA 2017.

Noć muzeja održana je u Muzeju u petak, 27. siječnja 2017. godine. Muzej posjetilo je 1038 posjetitelja kroz programa- Glazba i glazbeni velikani - Četiri godišnja doba A. Vivaldi. Muzej je bio otvoren od 18 sati do 1 sat poslije ponoći i ulaz je bio besplatan za sve posjetitelje.

MEĐUNARODNI DAN MUZEJA 2017. 18. svibnja 2017. godine, na Međunarodni dan muzeja, u Muzeju ulaz za sve posjetitelje bio je besplatan. Posjetitelji su mogli razgledati u Muzejskom vrtu završni dio projekta *Neretva u malom – vrtovi u posudama* učenika osnovnih i srednjih škola.

13. MARKETINŠKA DJELATNOST

Muzej za sada nema osobu zaduženu za provedbu marketinških djelatnosti, već te poslove obavlja ravnateljica što uključuje sve aspekte planiranja, provedbe i promoviranja pojedinih projekata.

14. UKUPAN BROJ POSJETITELJA

TIP POSJETITELJA	STALNI POSTAV	POVREMENE IZLOŽBE	MUZEJSKE IZLOŽBE U DRUGIM SREDINAMA	IZDVOJENE ZBIRKE I LOKALITETI	UKUPNO STALNI POSTAV + IZLOŽBE	EDUKACIJSKI PROGRAMI	MANIFESTACIJE, OTVORENJA, PROMOCIJE, AKCIJE I DRUGI PROGRAMI (navesti koji)	NOĆ MUZEJA	MEĐUNARODNI DAN MUZEJA	UKUPNO	UKUPAN BROJ POSJETITELJA
ODRASLI (pojedinačni posjet)	391	183			574		67	1,038	62	1,167	1,741
KARTA S POPUSTOM POJEDINAČNI POSJET (djeca, mladi, umirovljenici,...)	63	33			96					0	96
GRUPE - odrasli (broj osoba)	1,313	390			1,703					0	1,703
GRUPE - predškolski uzrast (broj osoba)	66				66					0	66
GRUPE - osnovna škola (broj osoba)	4,887	1,491			6,378	920				920	7,298
GRUPE - srednja škola (broj osoba)	866	433			1,299					0	1,299
GRUPE - studenti (broj osoba)	20	20			40					0	40
OSOBE S POSEBNIM POTREBAMA (broj osoba)	31	31			62					0	62
OBITELJSKA ULAZNICA (broj osoba)	583	355			938					0	938
STRANI TURISTI (od ukupnog broja, pojedinačno i grupno)	501	225			726					0	726
BESPLATAN ULAZ (od ukupnog broja)	2,101	124			2,225					0	2,225
UKUPNO:	8,721	3,161	0	0	11,882	920	67	1,038	62	2,087	13,969